

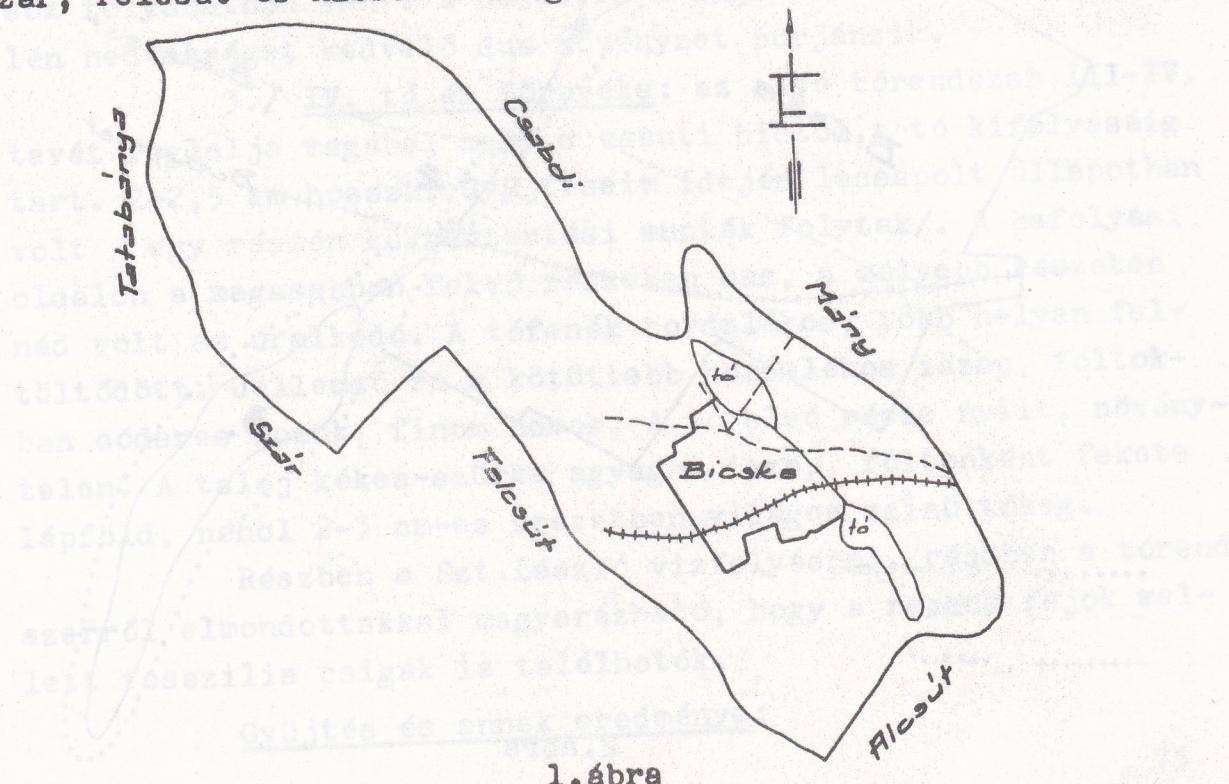
PARÁSZKA, L.:

Néhány adat Bicske Mollusca-faunájához - Einige
Daten zur Molluskenfauna von Bicske

A faunatérképezés során kiderült, hogy Bicske környékéről a ma létező magyarországi gyűjteményekben egyetlen puhatestű adat sem szerepel.

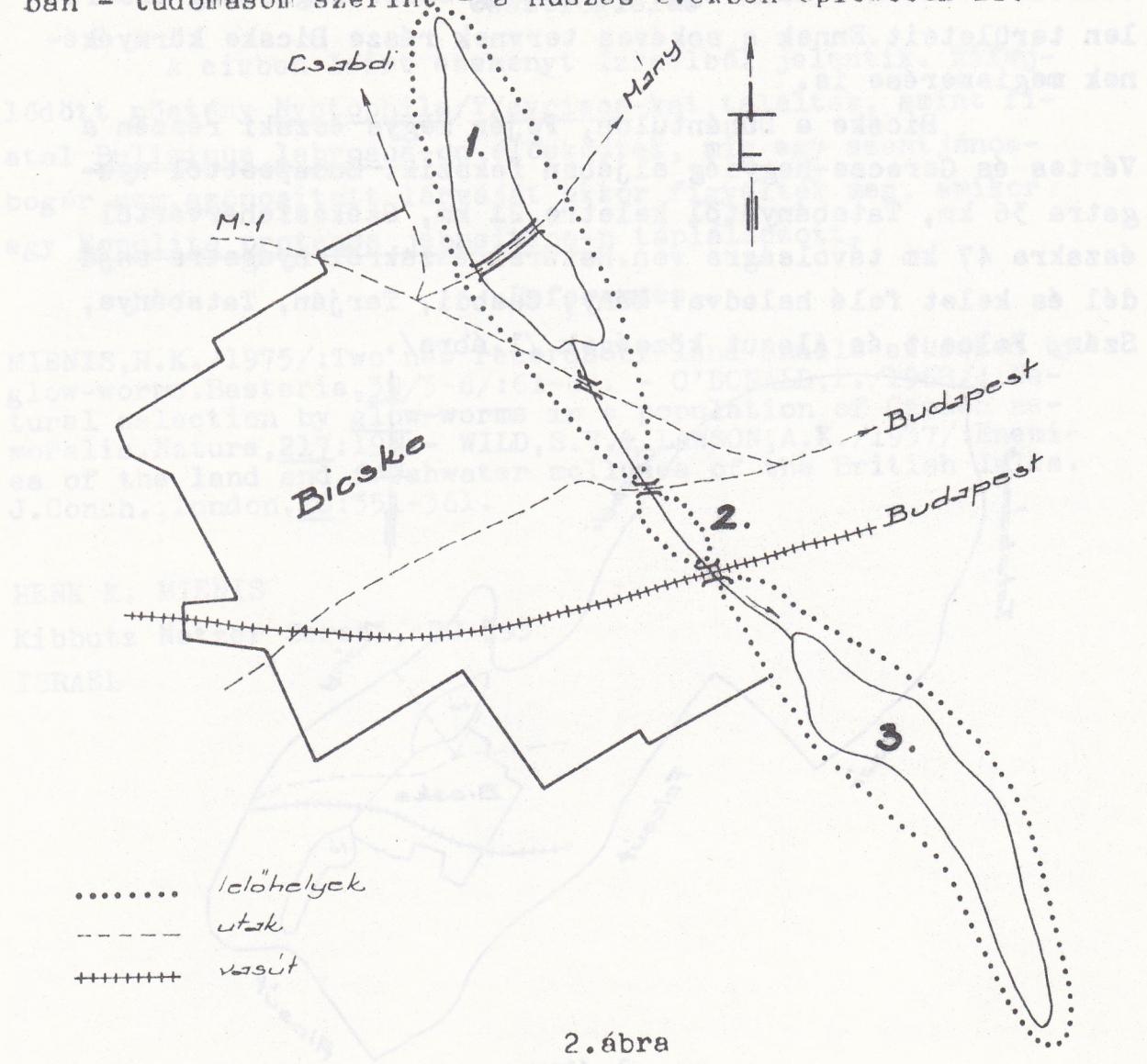
A magyar malakológusok az 1978. júliusában Velemben tartott harmadik találkozójukon elhatározták, hogy a következő években felkutatják az ország malakológiaileg ismeretlen területeit. Ennek a sokéves tervnek része Bicske környékének megismerése is.

Bicske a Dunántulon, Fejér megye északi részén a Vértes és Gerecse-hegység aljában fekszik. Budapesttől nyugatra 36 km, Tata bányától keletre 21 km, Székesfehérvártól északra 47 km távolságra van. Határai északról nyugatra majd dél és kelet felé haladva: Mány, Csabdi, Tarján, Tata bánya, Szár, Felcsut és Alcsut községek /1.ábra/.

1.ábra

Tengerszint feletti magassága 167 m /Af/. Az átlagos csapadék-mennyisége évi 6-700 mm. A vidék legjelentősebb vizgyűjtője a Szt.László viz, amely Komárom megyében Héreg község határában ered és a Vértes hegység vizét vezeti le hegyek és dombok között kanyargó medrében. A vizfolyás erősen hordalékos, vizjárása szélsőséges. A bicskei határban két tórendszeret építettek ki a Szt.László vizre ugy, hogy annak nédre a felső tórendszeren halad keresztül, az alsó tórendszer pedig kettévalasztja. A halastavak és környéke a régebbi időkben jóval nagyobb kiterjedésű, mocsaras lápos volt. A patakok hordaléka következtében, az emberi munka lecsapoló tevékenységének eredménye képpen azonban, a terület jelentős része feltöltődött és művelésbe vonhatóvá vált. A tórendszer jelenlegi formájában - tudomásom szerint - a huszas években építették ki.

2. ábra

Területe 120-130 ha-ra tehető/a tófelület 180 kh/.

Gyűjtéseimet, amelyeket egyelv végeztem, főként a bicskei halastavakra összpontosítottam. A lelőhelyeket I. tó, Vizház és IV.tó elnevezéssel jelöltetem, ami tulajdonképpen a Szt.László viz, mintegy 5 km-es szakaszát jelenti a tavakkal és a tavak közötti vizállásos, kisebb kiterjedésű nádas, sásos részekkel együtt /2.ábra/.

A lelőhelyek:

1./ I-es tó és környéke: a felső tórendszer és közvetlen környékét foglalja magába. Kiterjedése a Csabdi határszélen lévő Szt.László vízfolyás hidjától a bicskei bekötőutig /Vágóhid/ tart. Magába foglalja a Mányi-ut két oldalán lévő I-II tavakat és az E-5-ös ut két oldalán a Szt. László parti időszakosan vizborításos területeket. Míg a tavakat az 1 m körüli vizborítás, szélükön nádas jellemzi, a tó alatti területek foltokban nádesek, sásos részek, amelyeket helyenként kaszálnak.

2./ Vizház és környéke: A Szt.László viz mellett lefelé haladva a bicskei bekötő uttól a vasutvonallal hidjáig terjed. Időszakosan vagy állandóan vizállásos területek, maximálisan 20-40 cm-es vizborítással /lecsapolásuk és feltöltésük folyamatban van/. A nádas és a magesséses területek szélein nedvességet kedvelő dus növényzet burjánzik.

3./ IV. tó és környéke: az első tórendszer III-IV. tavát foglalja magába, mely a vasuti hidtól a tó kifolyásáig tart. 2-2,5 km hosszu. Gyűjtéseim idején lecsapolt állapotban volt / egy részén karbantartási munkák folytak/. A befolyási oldalon a magasabban fekvő részeken sás, a mélyebben részeken nád volt az uralkodó. A tófenék hordalékos, több helyen feltöltődött. Jellemző rá a kötöttebb hordalékos iszap, foltokban sóderes homok, finom homok. A tó alsó része nyilt, növénytelen. A talaj kékes-szürke agyagos iszap, foltonként fekete lápföld, néhol 2-3 cm-es erezetben világos színű tőzeg.

Részben a Szt.László vízfolyásról, részben a tórendszeről elmondottakkal magyarázható, hogy a recens fajok mellett fosszilis csigák is találhatók.

Gyűjtés és annak eredménye:

Gyűjtésaim során a következő csiga- és kagylófajekat találtam /db./:

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Viviparus acerosus</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Valvata piscinalis</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
<i>Bithynia tentaculata</i>	13	-	4	-	-	8	1	24	1	-	60
<i>Acroloxus lacustris</i>	-	-	-	-	-	2	3	-	-	-	2
<i>Lymnaea stagnalis</i>	37	-	1	-	-	1	13	-	19	-	32
<i>Lymnaea palustris</i>	34	-	-	-	-	11	2	-	49	-	8
<i>Lymnaea truncatula</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	1	-	1
<i>Lymnaea auricularia</i>	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Lymnaea peregra peregra</i>	64	-	14	-	-	-	-	-	44	-	16
<i>Lymnaea peregra ovata</i>	-	-	2	-	-	84	13	-	2	5	-
<i>Aplexa hypnorum</i>	-	1	1	-	-	-	2	-	-	-	-
<i>Physa fontinalis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-
<i>Physa acuta</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Planorbarius cornutus</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Planorbis planorbis</i>	44	-	3	-	1	27	28	22	42	8	57
<i>Anisus spirorbis</i>	6	-	10	1	-	45	44	-	-	7	14
<i>Anisus vortex</i>	1	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-
<i>Gyraulus albus</i>	5	-	-	-	-	-	1	-	-	-	1
<i>Gyraulus laevis</i>	1	-	-	2	-	1	-	-	-	-	1
<i>Armiger crista</i>	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	2
<i>Segmentina nitida</i>	-	-	-	-	12	8	131	-	22	-	20
<i>Cochlicopa lubrica</i>	6	-	-	-	-	-	-	-	8	-	3
<i>Granaria frumentum</i>	45	-	-	3	5	1	-	1	-	-	1
<i>Pupilla muscorum</i>	-	-	3	5	1	-	-	-	-	-	1
<i>Vallonia pulchella pulchella</i>	-	-	1	-	8	2	-	-	-	-	3
<i>Vallonia pulchella emiensis</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Vallonia costata</i>	-	-	3	-	-	-	-	-	-	-	4
<i>Chondrula tridens</i>	33	-	1	-	2	1	3	-	18	-	-
<i>Zebrina detrita</i>	-	-	5	-	-	1	11	-	2	-	-
<i>Succinea putris</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Succinea oblonga</i>	106	-	10	-	5	6	65	48	52	-	54
<i>Succinea elegans</i>	24	-	-	-	-	-	40	5	3	1	4
<i>Cecilioides acicula</i>	-	-	-	1	-	-	1	-	-	-	-
<i>Vitrina pellucida</i>	-	-	1	-	-	20	26	1	20	-	42
<i>Zonitoides nitidus</i>	2	-	3	-	-	-	2	1	-	-	-
<i>Aegopinella minor</i>	-	-	3	-	-	-	23	7	7	-	39
<i>Oxychilus draparnaudi</i>	4	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Oxychilus glaber</i>	1	-	2	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>Oxychilus inopinatus</i>	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-
<i>Euconulus fulvus</i>	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	-
<i>Bradybaena fruticum</i>	7	-	-	-	-	-	11	1	5	1	7
<i>Helicella obvia</i>	24	2	3	-	-	-	-	11	1	7	8
<i>Helicopsis striata</i>	5	1	1	-	-	1	4	1	-	8	20
<i>Monacha cartusiana</i>	13	16	3	4	20	10	4	3	4	-	42
<i>Perforatella rubiginosa</i>	23	6	3	-	6	6	103	3	59	-	-
<i>Perforatella incarnata</i>	6	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-
<i>Trichia hispida</i>	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	10
<i>Euomphalia strigella</i>	8	-	3	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Helicigona arbustorum</i>	6	-	-	-	-	2	-	-	5	-	1
<i>Cepaea vindobonensis</i>	4	-	5	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Cepaea hortensis</i>	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
<i>Helix pomatia</i>	20	-	-	-	-	1	6	-	2	-	1
<i>Unio pictorum</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	7
<i>Unio tumidus</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>Anodonta cygnea</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3
<i>Anodonta anatina</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	8
<i>Sphaerium corneum</i>	-	-	-	-	-	-	27	-	-	-	-
<i>Sphaerium lacustre</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1
<i>Pisidium casertanum</i>	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	3
<i>Pisidium amnicum</i>	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-

Gyűjtőhelyek és gyűjtési időpontok:

Felső tórendszer, I-II. tó és környéke:

1977. március 25. 1

1978. május 14. 2

1978. október 14. 3.

Vizház és környéke: 1978. március 23. 4.

1978. március 26. 5.

1978. szeptember 8. 6.

Alsó tórendszer: 1978. május 7. 7.

III-IV.tó 1978. június 30. 8.

1978. október 8. 9.

1978. október 29. 10.

1978. november 7. 11.

Az anyag meghatározásában ill. a meghatározás ellenőrzésében nyújtott segítségért ezuton mondok köszönetet PINTÉR LÁSZLÓnak és PETRÓ EDÉNEK.

Összefoglalás

A magyar malakológusok 1978. júliusában megtartott találkozójukon elhatározták, hogy felkutatják az ország malakológiai-lag ismeretlen területeit. Bicske, mely a Dunántulon, Fejér megye északi részén fekszik, malakológiai-lag ismeretlen terület. Gyűjtéseimet a bicskei Halastavaknál és közvetlen környékén egyelvű végeztem. A három lelőhelyen 51 csiga- és 8 kagyfajt találtam recens előfordulásban.

Zusammenfassung

Die ungarischen Malakologen haben an ihrem 3. Treffen in Velem /Juli 1978/ beschlossen, dass die malakologisch unbekannten Gebiete des Landes erforscht werden. Zu diesen Gebieten

gehört auch die Umgebung von Bicske /Komitat Fejér/.

Die Aufsammlungen des Verfassers stammen aus den Fischteichen und der Umgebung von Bicske. An drei Fundorten wurden insgesamt 51 rezente Schnecken- und Muschelarten nachgewiesen.

DR. PARASZKA LASZLÓ

H-2060 BICSKE

Bocskai u. 9. II/12.

Lymnaea stagnalis

Aplexa hypothelae

Potamides contectus

Planorbis corneus

Planorbis planorbis

Zonites spirorbis

Zonites vertex

Gyrinulus albus

Cyprinus leucinus

Carassius carassius

Dugesia tigrina

Geotria australis

Minnow (Leuciscus)

Fundulus heteroclitus

Tallimia pulchella pulchella

Vallonia pulchella episcopa

Velutina nobilis nobilis

Velutina nobilis nobilis

Zembla pulchella pulchella

Zembla pulchella pulchella